

UVOD

Korporativno upravljanje¹ (eng. Corporate Governance) je disciplina koja se bavi odnosima upravljačkih struktura u korporacijama. Glavna pitanja korporativnog upravljanja su KO i ZAŠTO nadzire korporaciju. Odnosi moći, utjecaja, ovlasti i odgovornosti između svih involviranih u rad korporacije predstavljaju osnovu rada korporacije. Prijevod engleske riječi governance ima dvostruko značenje – upravljati i vladati. U praksi dominira upravljanje, jer ni jedna interesno uticajna skupina ne preovladava. Osnova korporacije je stvaranje bogatstva za interesne grupe na odgovoran način. Stvaranje kapitala nije samo način ostvarenja cilja, jer korporativno upravljanje treba osigurati usklađivanje pluralističkih ciljeva i interesa svih involviranih. Imperativi korporativnog upravljanja su odgovornost, etičnost i profitabilnost. Korporativno upravljanje² treba osigurati adekvatnu kompenzaciju svakome involviranom vodeći računa o sukobu interesa. Korporativno upravljanje je sistem mehanizama nadzora svi trebaju osigurati povrat ulaganja, a da ne dovedu u pitanje opstanak i prosperitet. Ne postoji jedinstvena definicija korporativnog upravljanja koja se može primeniti na sve situacije i sve pravne sisteme.

Ljekarska Komora Tuzlanskog kantona je korporacija sa preko 1500 članova. Zakonska obaveza svih ljekara je da su aktivni članovi Ljekarskih komora. Članstvo u Ljekarskoj komori nije besplatno i obavezno je. Na ovaj način se, iz članarina, generišu značajna novčana sredstva. Osim članarina, koje su stalni i stabilni izvori novčanih sredstava, postoje i drugi izvori, vezani za administrativne usluge, ali i pružanje edukacijskih usluga za članove lokalne i drugih Komora.

Šta članovi Komore dobijaju od Ljekarske komore? Osim kontinuirane i uredne administrativne potpore, članovi imaju od pravne, ekonomske do edukacijske potpore. Osnovno težište aktivnosti je obezbjeđivanje uslova za kontinuiranu edukaciju, koja je za ljekara od krucijalne važnosti u održavanju postojeće i unapređenju prakse. Na ovaj način svaki član ima potencijalne mogućnosti da realizuje na kvalitetan način svoje interese i poveća i lični dobitak bez obaveza prema lokalnoj Komori, osim ugovorenih, administrativnih, sadržanim u članarini. Organizacija Ljekarske komore je u osnovi tip

---

¹ Korporativno upravljanje – Priručnik, Međunarodna finansijska korporacija, Beograd, 2011.

² Tipurić, Darko, i sur. (2008), Korporativno upravljanje, Sinergija Zagreb

organizacije korporacije sa svim neophodnim tijelima i odborima koji se biraju slobodnom voljom članova Skupštine.

Zakonski okviri unutar kojih su definisani odnosi u samoj Ljekarskoj komori, proističu iz Zakona o liječništvu i Zakona o zdravstvenoj zaštiti.

1. Pojam korporativnog upravljanja

Sistem upravljanja i kontrole organizacije se naziva korporativno upravljanje. Raspodjelu dobiti, prava i obaveze akcionara, menadžera i odbora određuje struktura korporativnog upravljanja. Slično je i sa procedurama odlučivanja i pravilima o svim pitanjima koja se direktno tiču korporacije. Praćenje realizacije ciljeva poslovanja, raspoloživih sredstava i efikasnosti mogući su samo dobro konstruisanom strukturom korporacije. Suština efikasnog funkcionisanja korporacije je odvajanje imovine (svojine) od upravljanja. Uobičajeno shvaćeni problemi korporativnog upravljanja ne javljaju se u svakom preduzeću, već samo tamo gdje postoji veći broj vlasnika i odvojenosti svojine od upravljanja. Drugim riječima, problematika izučavanja korporativnog upravljanja vezuje se za privredna društva, organizovana kao društva sa ograničenom odgovornošću i kao akcionarska društva. S obzirom na to da su akcionarska društva najznačajniji entitet tržišnog privređivanja, fenomen korporativnog upravljanja je posebno značajan sa aspekta korporacije.

Kontinuirano unapređivanje standarda korporativnog upravljanja preduslovi su za nastanak i opstanak i uspješne i efikasne kompanije. Uspješno, efikasno poslovanje i korporativno upravljanje su direktno povezani. Kompanije koje nemaju i ne primjenjuju sve standarde korporativnog upravljanja imaju lošije rezultate od kompanije koje su procese kompletirale. Cijeli proces odlučivanja unutar kompanije zajedno sa dobro definisanom organizacionom šemom mogući su samo uz striktnu implementaciju svih standarda korporativnog upravljanja i primjenu adekvatnih mehanizama upravljanja, ili i kontrole. Realne mogućnosti finansiranja preduzeća i generalno na finansijsko tržište putem tržišta kapitala na direktan način ima korporativno upravljanje. Investitori će zaobilaziti korporacije koje nemaju realne i adekvatne prave mehanizme korporativnog upravljanja. Rast i razvoj korporacije uslovljen je mogućnošću pribavljanja izvora finansiranja. U sveopštim uslovima konkurentskog okruženja, bez postojanja rasta i razvoja, kompanija ne može opstati na tržištu. Svi navedeni faktori mogu pomoći raznim kompanijama sa dobrim